

**Školní družina při ZŠ a MŠ Rudolfov,
Na Točně 26/3, Rudolfov**

**Školní vzdělávací program
zájmového vzdělávání pro
školní družinu**

Platnost dokumentu:

od 1. 9. 2017

Obsah školního vzdělávacího programu

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika zařízení
3. Cíle vzdělávání
4. Obsah a časový plán vzdělávání
  - 4.1 Klíčové kompetence
5. Délka a formy vzdělávání
6. Podmínky
  - 6.1 Podmínky pro vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními
  - 6.2 Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání
    - 6.2.1 Podmínky přijímání uchazečů
    - 6.2.2 Podmínky průběhu vzdělávání
    - 6.2.2 Ukončení vzdělávání
  - 6.3 Popis materiálních podmínek
  - 6.4 Popis personálních podmínek
  - 6.5 Popis ekonomických podmínek
  - 6.6 Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví
7. Hodnocení

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název zařízení: Školní družina při ZŠ a MŠ Rudolfov

Zřizovatel školy: Město Rudolfov, Hornická 1/11, 373 71 Rudolfov

Adresa školy: Na Točně 192/5, 373 71 Rudolfov

Adresa školní družiny: Na Točně 26/3, 373 71 Rudolfov

IČO: 70988471

Ředitel školy: Mgr. Ludvík Mühlstein

Zástupce ředitele: Mgr. Jana Vašková

Vedoucí vychovatelka: Bc. Vladimíra Osouchová

Kontakty:

telefon školy: 387 228 053

telefon školní družiny: 739 341 093, 387 228 863

e-mail školy: škola@zsrudolfov.cz

webové stránky: www.zsrudolfov.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2017

Zpracovala: Bc. Vladimíra Osouchová

Podpis ředitele školy:

.....

Mgr. Ludvík Mühlstein ředitel školy

2. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školní družina je součástí základní školy. Je umístěna v budově prvního stupně. Školní družinu navštěvují žáci od první do páté třídy, maximální kapacita je 185 žáků.

Školní družina se nachází v centru malého města, v klidné lokalitě, přesto v dosahu městské hromadné dopravy. V okolí školní družiny je rozsáhlá louka, která je za dobrého počasí velmi využívána k venkovním aktivitám. Často také chodíme na procházky do blízkého lesa a okolí.

Školní družina se zapojuje do akcí města – např. výstavy, slavnosti, masopust.

Školní družina je místo pro:

- zájmové vyžití dětí
- regeneraci sil
- posilování sebevědomí
- rozvoj tvořivosti
- komunikaci vychovatelů, rodičů a pedagogů

Cílem je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi a dovednostmi.

3. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozvoj osobnosti člověka

Získání a uplatňování zásad demokracie

Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině

Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů

Získání všeobecného přehledu u žáků

Vést žáky k otevřené a všestranné komunikaci

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat

Rozvoj tělesné zdatnosti u žáků

Získání a uplatnění znalostí žáků o životním prostředí a jeho ochrana

Výchova k smysluplnému využívání volného času

Osvojit základy slušného chování

4. OBSAH A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Náměty a činnosti do ŠVP pro školní rok – 4 roční období:

1. PODZIM

lidé kolem nás

- vytváření vztahů mezi spolužáky, seznamovací hry (nový kolektiv)
- naše škola není bludiště - procházíme školu, orientace ve škole, kdo všechno pracuje ve škole
- vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnost a zábavu
- příbuzenské vztahy v rodině (rodokmen)
- chování lidí – pravidla slušného chování

rozmanitosti přírody

- podzimní vycházky – pozorování změn v přírodě, práce s přírodninami – využití v pracovních činnostech, barvy podzimu – využití ve výtvarných činnostech
- sběr přírodnin (sběr žaludů pro myslivecké sdružení Hůry)
- učíme se rozpoznávat druhy zvířat
- přírodu dětem zprostředkováváme i pomocí knih
- návštěva výstavy ovoce a zeleniny – SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnická České Budějovice

člověk a jeho zdraví

- míčové a pohybové hry
- ochutnávka ovoce a zeleniny
- vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu
- poznáváme své tělo a pečujeme o své zdraví

lidé a čas

- svátek svatého Martina – průvod, pečení rohlíčků
- dýňování, povídání o dušičkách a Halloweenu
- bramboriáda

místo, kde žijeme

- povídáme si o cestě do školy
- hrajeme si na průvodce naším městem
- orientujeme se na mapě města
- procházíme naučnou cestu Cesta kolem hornického města v Rudolfově
- návštěva Přírodní zahrady v Rudolfově

2. ZIMA

lidé kolem nás

- výroba adventních kalendářů
- vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly a adventní věnce
- zdobíme třídy, nástěnky
- vyprávíme si o vánočních zvycích
- pečeme a zdobíme perníčky

rozmanitosti přírody

- výroba krmítek a následná návštěva lesa
- zimní vycházky a radovánky na sněhu
- zimní sporty (bruslení, sáňkování)

člověk a jeho zdraví

- upevňujeme zdravé životní návyky
- besedujeme o osobní hygieně a jejím významu
- učíme se ošetřovat jednoduchá zranění a seznámení se základem první pomoci

lidé a čas

- zpívání vánočních koled
- návštěva Domu s pečovatelkou službou v Rudolfově
- masopustní karneval

místo, kde žijeme

- zdobení vánočních stromčků v Rudolfově v okolí školy
- výroba betlémů
- návštěva adventních trhů v Českých Budějovicích

3. JARO

lidé kolem nás

- výroba dárků ke Dni Matek
- pečujeme o pořádek a čistotu v oddělení a v okolí školy
- vyprávíme si, jak pomáháme doma rodičům

rozmanitosti přírody

- beseda o zvířatech se ZOO Dvorec u Borovan
- pozorujeme rozmanitosti jarní přírody
- čištění a otevírání studánek
- slavíme Den Země – úklid v okolí školy, třídění odpadu

člověk a jeho zdraví

- jízda zručnosti (koloběžky)
- vycházky k rybníkům v okolí
- spolupráce s integrovaných záchranným systémem

lidé a čas

- seznámení s velikonočními tradicemi a zvyky
- organizace velikonoční prodejní výstavy v prostorách ŠD
- rej čarodějnic

místo, kde žijeme

- dopravní výchova – poznávání dopravních značek v okolí školy
- návštěva knihovny a Hornického muzea

4. LÉTO

lidé kolem nás

- jak žijí staří lidé – úcta ke stáří
- vyprávíme si zážitky z cestování
- všude žijí lidé – čím se liší obyvatelé jiných národů
- dorozumíváme se jiným způsobem komunikace

rozmanitosti přírody

- chodíme na vycházky k blízkému potůčku, kde pozorujeme život pod hladinou, stavíme hráze na potoku
- besedujeme o chráněných živočiších a rostlinách

člověk a jeho zdraví

- bezpečné chování o letních prázdninách
- atletická olympiáda

lidé a čas

- Mezinárodní den dětí (soutěže)
- návštěva planetária v Českých Budějovicích

místo, kde žijeme

- Hornické slavnosti v Rudolfově (tanec permoníků, výrobky na výstavu)

4.1 Klíčové kompetence

Výchovně vzdělávací obsah představuje společné postupy vychovatelů, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí dětí.

Cílem našeho působení a vedení je dítě, které:

- využívá logické postupy, chápe souvislosti a učí se s chutí. → KOMPETENCE K UČENÍ
- všímá si, co se kolem něj děje, všímá si problémů, nevyhýbá se jim a řeší je. → KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ
- vyjadřuje a formuluje své myšlenky, aniž by někomu ublížil, naslouchá ostatním a snaží se pomoci. → KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ
- aktivně se zapojuje do skupinové práce, umí si svou činnost naplánovat a přebírá zodpovědnost za své chování a jednání. → KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ
- chová se zodpovědně vůči svému okolí a uvědomuje si svá práva i povinnosti. → KOMPETENCE OBČANSKÉ
- má představu o naplnění svého volného času, smysluplně ho využívá a dokáže odmítnout i čelit nevhodným nabídkám na trávení volného času. → KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

5. DÉLKA A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Výchovně-vzdělávací proces ve školní družině je uskutečňován ve všech činnostech, které v průběhu dne probíhají. Během řízené činnosti vychovatelka s dětmi naplňuje konkrétní výchovně vzdělávací cíle formou spontánního i záměrného učení.

Činnost a výchovné působení vychovatele v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času.

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového a tělovýchovného charakteru.

Příležitostné akce se týkají především jednoho oddělení družiny a nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností. Některé akce se týkají celé školní družiny. (např. besídky, sportovní turnaje)

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální činnosti, vycházky, hry na zahradě, spontánní hry žáků

Odpočinkové činnosti jsou klidové činnosti po obědě

Příprava na vyučování zahrnuje především didaktické hry a činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Zájmové kroužky jsou organizovány ve školní družině v týdenních cyklech:

- Keramický kroužek
- Zdravušky
- Klubíčko
- Tvořilky
- Pohybový kroužek

6. PODMÍNKY

6.1 Podmínky pro vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Školní družinu mohou navštěvovat i žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními. Podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění je jim věnována průběžně zvláštní pozornost. Žáci jsou do všech aktivit školní družiny začleněny v nejvyšší možné míře. Vychovatelky úzce spolupracují s rodiči, výchovným poradcem školy, školním metodikem prevence sociálně patologických jevů, v případě potřeby i s pedagogicko-

psychologickou poradnou či speciálně pedagogickým centrem. Na základě jejich doporučení a po domluvě s ředitelem školy lze zajistit přítomnost asistenta pedagoga.

Ve školní družině respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

6.2 Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

6.2.1 Podmínky přijímání uchazečů

O přijímání žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy. Kapacita školní družiny je 185 dětí. Rodiče přihlašovaného žáka řádně vyplní zápisní lístek, ve kterém uvedou přesnou dobu pobytu dítěte ve školní družině a způsob odchodu ze školní družiny.

6.2.2 Podmínky průběhu vzdělávání

Provozní doba školní družiny je od pondělí do pátku od 6:15 do 16:30 hod. Školní družinu mohou navštěvovat žáci 1. - 5. třídy, které jsou řádně přihlášeny. Při pobytu ve školní družině se řídí vnitřním řádem a pokyny vychovatelek. Žák může být ze školní družiny uvolněn i před stanovenou dobou odchodu, vždy však na základě písemné žádosti rodičů nebo zákonných zástupců. Děti se neuvolňují ze školní družiny na základě telefonního rozhovoru.

Od 13.00 do 14.30 probíhá ve ŠD zájmová činnost. Žáky si proto rodiče vyzvedávají před nebo po skončení činnosti, aby jeho odchodem nebyla činnost narušována.

6.2.3 Ukončení vzdělávání

Žáci jsou do školní družiny přijímání vždy na jeden školní rok. Dítě je možné ze školní družiny odhlásit kdykoliv během školního roku na základě písemné žádosti rodičů. Opakované porušení školního řádu školní družiny nebo opakované neuposlechnutí pokynů vychovatelky bude projednáno s třídním učitelem, při vážnějším prohřešku s ředitelem školy a může mít za následek vyloučení dítěte ze školní družiny.

6.3 Popis materiálních podmínek

Školní družina je součástí základní školy, nachází se v budově prvního stupně. Jedno oddělení pracuje v samostatných prostorách a dalších 6 v kmenových třídách prvního stupně.

Vstupní prostory, šatny, sociální zařízení, jídelnu má školní družina společné se ZŠ. Školní družina využívá všechny prostory ZŠ (tělocvičnu, prostory 1- 3 třídy, školní jídelnu) K pohybovým aktivitám děti mohou využít školní tělocvičnu, školní hřiště a louku v blízkosti školy. Po dohodě s vedením školy využíváme i dětské hřiště.

Školní družina ke své činnosti využívá technické a elektronické vybavení, např. televizor, CD přehrávač, DVD přehrávač, interaktivní tabuli.

Materiální podmínky školní družiny jsou dobré, třídy jsou vybaveny novými stoly a židličkami, které odpovídají věku žáků. Vychovatelky sledují další doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné a sportovní činnosti. Průběžně jsou do školní družiny dokupovány nové hračky.

6.4 Popis personálních podmínek

Vychovatel je iniciátorem a průvodcem dítěte při volnočasových činnostech, které přímo nebo nepřímo řídí, navozuje, motivuje, umožňuje a hodnotí. Vychovatel má probouzet v účastnících aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat. Má podněcovat a rozvíjet přirozenou zvědavost účastníka činnosti, jeho chuť objevovat i odvalu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy pak přiměřeně oceňovat a chválit.

Činnost školní družina probíhá v sedmi odděleních, které vedou kvalifikované vychovatelky pod vedením vedoucí vychovatelky Bc. Vladimíry Osouchové.

Pět vychovatelek má vysokoškolské vzdělání, dvě mají středoškolské pedagogické vzdělání.

Program školní družiny navazuje na výchovně vzdělávací činnost školy. V maximální možné míře je zařazována tělovýchovná činnost, výtvarná činnost, práce s keramickou hlinou a jiné techniky.

Povinností pracovníků školní družiny je dále se vzdělávat v akreditovaných kurzech i samostudiem.

6.5 Popis ekonomických podmínek

Poplatek za zájmové vzdělávání ve školní družině činí 150,-Kč/měsíc. Platí se čtvrtletně v hotovosti u vedoucí vychovatelky, v předem stanoveném termínu. Pro žáky, kteří jsou do školní družiny přihlášení pouze v ranních hodinách, činí školné 50,-Kč/měsíc.

Školní družina využívá více zdrojové financování – kromě základních zdrojů (MŠMT, zřizovatel školy) čerpá finance i z dalších zdrojů – poplatek za zájmové vzdělávání, sponzorské dary.

6.6 Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Prostředí užívaných prostorů vyhovuje hygienickým normám. Žáci jsou pravidelně poučováni o nebezpečí úrazu, zvláště při pohybu na schodech a pobytu venku. Žák ze školní družiny nikdy neodchází bez vědomí vychovatelky. Zdravotní problémy či úraz neprodleně nahlásí vychovatelce. Při pobytu ve školní družině žáci dbají na bezpečnost svou i svých spolužáků, snaží se vyvarovat konfliktních situací. Vychovatelka vede děti k takovému chování, které neohrožuje ani je samotné, ani ostatní. Vzniklé problémy děti nahlašují co nejdříve vychovatelce v zájmu své ochrany a vytváření spokojené atmosféry v kolektivu dětí. Všechny děti školní družiny jsou poučeny o zásadách bezpečnosti.

Pitný režim je zajištěn během oběda ve školní jídelně.

S veškerým zařízením ve školní družině děti zacházejí šetrně a každou způsobenou škodu či ztrátu ihned nahlásí vychovatelce. Ta pak po projednání vzniklé škody se zástupcem vedení školy vyvodí další postup při náhradě vzniklé škody.

Z hygienických důvodů není umožněno rodičům ani jiným osobám vstupovat do zařízení školní družiny ani do šaten.

Činnosti spontánní a řízené se prolínají, jejich skladba respektuje psychosociální podmínky výchovně vzdělávací práce školní družiny.

Ve školní družině podporujeme dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči, ale i s širokou veřejností.

7. HODNOCENÍ

Hodnocení integrovaného bloku provádíme po skončení nebo i v průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány.

Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat integrované bloky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.

Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka. S žákem o pokrocích, kterých dosahuje, vhodným způsobem hovoříme.

Z pohledu celého oddělení hodnotíme aktivitu, zájem žáků, jejich náměty a plnění pedagogického záměru.

Všechny realizované činnosti hodnotíme v souladu s výchovně vzdělávacím programem a zejména z pohledu přínosu pro žáky, což je podkladem pro další práci.